

FOLYÓIRATOK VÉGVESZÉLYBEN

Az értelmiségellenes rezsim

A rendszerváltás idején alakult mérvadó, egy-egy szakma egészét képviselő folyóiratok végveszélybe kerültek. Nincs állami és nincs magánmecenatúra.

A Nemzeti Kulturális Alaphoz beérkezett pályázatok száma kilencezerről idén 13 ezerre nőtt. 36 milliárd forintba adtak be kérelmet: ebből csak 3,6 milliárd forint jutott a támogatásra. A művészeti és kulturális folyóiratok támogatására 1,4 milliárd forint pályázati igény jelentkezett, erre a célra az NKA azonban csak 508 milliót tudott fordítani. Így a folyóiratok pályázóinak csak 70 százaléka kaphatott támogatást; 30 százaléknak semmi sem jutott. Például a 2000 irodalmi és kulturális havilapnak sem.

Margócsy István irodalomtörténész, a 2000 egyik alapító-szerkesztője úgy véli, az NKA és a kuratórium egyáltalán nem minőségi és nem szakmai szempontok alapján döntött.

– Kíváncsi lennék arra, hogy a kuratórium valóban érdemes irodalmár tagjai vállalnának-e egy olyan véleményt, miszerint a 2000 szakmailag, minőségileg alacsonyabb rendű lett volna, mint a javadalmazott folyóiratok – mondta a 168 Órának Margócsy.

Csontos János, az NKA Szépirodalmi

Kollégiumának bizottsági tagja állította: a 2000-nek alacsony példányszáma miatt nem adtak támogatást. Margócsy szerint ez hazugság vagy torzítás: a 2000 tavaly 900 példányban jelent meg, s nem valószínű, hogy a többi lap ennél sokkal jobban teljesített volna. Ebben a döntésben tehát komoly kultúrpolitikai szempontok játszhattak szerepet.

Szilágyi Ákos költő, esztéta szintén részt vett a 2000 alapításában. Azt mondja, a nyomtatott folyóirat mint műfaj azért van halálra ítélve, mert nincs olvasóközönsége.

– Az Orbán-kormány tekintélyuralmi, szellemiségellenes, értelmiségellenes, gyanakvó, ellenséges, diktatórikus, féldiktatórikus rendszere rokon tulajdonságokat mutat a Kádár-rendszerrel. 1983-ban a Mozgó Világot nemcsak betiltották, de nem folyósítottak neki támogatást sem és nem lehetett magánpénzből sem fenntartani. A Kádár-rendszerben csak állami folyóirat, állami állás létezett, ezért úgy váltották le a régi szerkesztőséget, hogy egyszerűen elbocsátották őket az állásaikból. A 2000-nek, akárcsak egykor a „híres” régi Mozgó Világnak, most nincs lehetősége fennmaradni. Egyrészt mert nem tudja fenntartani az olvasóközönség, másrészt

a példányszám folyamatosan csökken, mert fogy az összes folyóirat olvasóközönsége – jegyezte meg Szilágyi Ákos a 168 Órának.

De ez nemcsak a folyóiratokra, hanem a könyvekre is igaz. Szilágyi szerint csak a divatos szerzők könyveit lehet eladni:

– Mondjuk Spiróét vagy a mostanság felkapott Röhrig Géza költőét, aki a Saul fia című Oscar-díjas film főszereplőjeként vált híressé, és nem a verseivel. A folyóiratok honoráriumai megszűnnek, ezzel éhhalálra ítélik a pályakezdő magyar szerzőket. Magyarországon nincsenek magánalapítványok, amelyek támogatnának egyes folyóiratokat, és az egyetlen nagyobb irodalmi elismerés, ami pénzzel is jár, az Aegon-díj, semmi-re sem elég.

ROCK ÉS KÉP

Zalatnay Sarolta hímzett terítőn

A Ludwig Múzeumban június 26-ig látható a Rock/tér/idő című kiállítás. A tárlat a hetvenes-nyolcvanas évek hazai alternatív zenéjének és a kor képzőművészetének kapcsolatát vizsgálja. A kettő – mint az a kiállításból is kiderül – elválaszthatatlan egymástól.

A kiállítás a korszak kulturális életének főszereplőit is felvonultatja. Az egyik képen például Aczél György látható. Az akkori kultúrpolitika egveduralkodóját Andy Warhol stílusában ábrázolja a művész, Uglár Csaba. De feltűnik David Bowie, Máté Péter vagy Zalatnay Sarolta is hímzett terítőkön. Falakat terítenek be a nyolcvanas évek lemezbortói, együttesek plakátjai. Megtekinthető a Magyar Rádió archívuma, a Budapest Music Center könyvtára, az Artpool és a Rockmúzeum virtuális változata is. Az utolsó terem Cseh Tamásról szól. A zenész kevésbé ismert oldalát, a bakonyi indiánéletét mutatja be fotókkal, saját rajzaival és tárgyakkal a tárlat.

A kiállításához kapcsolódik pályázat is: hangzó szobor készítésére hívják fel a vállalkozó kedvű látogatókat.